

LBRIS

We know
books

© Editura EIKON

București, Calea Giulești 333, sector 6
cod poștal 060269, România

Difuzare / distribuție carte: tel/fax: 021 348 14 74
mobil: 0733 131 145, 0728 084 802
e-mail: difuzare@edituraeikon.ro

Redacția: tel: 021 348 14 74
mobil: 0728 084 802, 0733 131 145
e-mail: contact@edituraeikon.ro
web: www.edituraeikon.ro

Editura Eikon este acreditată de Consiliul Național al
Cercetării Științifice din Învățământul Superior (CNCSIS)

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

ANDREIȚĂ, ION

Banii miresei / Ion Andreiță. - București : Eikon, 2023
ISBN 978-606-49-0856-8

821.135.1

Coperta I: Claude Monet – *La Gare Saint-Lazare*
Coperta IV: Fotografia autorului, de Raluca Tudor

DTP: Valerian Susan

Editor: Valentin Ajder

Ion Andreiță

Banii miresei

roman

E I K O N

București, 2023

Cuprins

ÎNCOTRO

Încotro?.....	9
---------------	---

CA UN ASTRU ORBITOR - ȘANTIERUL

17 ani și-o viață.....	17
Ca un astru orbitor - șantierul.....	25
Șofer de roabă.....	30
D-ale șantierului.....	37
Apostoli la ceas de taină.....	44
Între Frontul Plugarilor și strana bisericii.....	49
Carne din carnea țăranului - pământul.....	57
De la Petrache Lupu citire.....	62

ACASĂ

Dealul cu Viile.....	69
Satul - un dor nestins.....	73
Din caietul cu descânțece.....	78
„Mamă, de ți-e dor de mine”.....	84
„Vrem să fim și noi ca voi, Vrem ca Oleg Coșevoi” ...	89
„Plugul, strungul și condeii S-au pornit să chiuie” ...	94
Clanareta lui Chercea.....	102
Mireasa furată.....	110
Căruța cu dragoste.....	114
O strachină de grâu.....	119

LADA DE CAMPANIE

Lada de campanie.....	129
Jurnal de front.....	136

Adnotări la un certificat școlar	148
Medalii însângerate	154
Întoarcerea fiului rătăcitor	166

AVATARURILE NOTARULUI ANTONIȚĂ

„Jur de a fi credincios Regelui și intereselor țării mele!”	175
Acte de însurătoare	180
Decăderea din drepturi a comunei Perilești	187
Repunerea în drepturi	193
„Aduc mulțumiri D-lui Notar pentru felul cum își face datoria”	202
Țara se pregătește de război.....	210
Notarul Marin Antonică este scos la pensie înainte de termen, iar Andruță Ceaușescu este reconfirmat primar	217
Nori negri.....	223

ÎMPOTRIVIREA MUNTELUI

Împotrivirea muntelui	235
Locul care îl aștepta	240
Cei 12 apostoli	247
Un conced	250
Ultima cămașă.....	253
Frunți sângerânde.....	257
Glonțul nu iartă.....	262
Reconstituirea unui act de identitate	268
„Bună dimineața, domnule Ministru!”	274
Lemnul de rezonanță.....	280
Vedenia	284
Pensionul salvator	290
Un ghemotoc de bani.....	296
Ora de inspecție.....	303
Întâmplări din garsoniera înflorită	308

CORESPONDENȚELE ZIARISTULUI EMIL ANTONIȚĂ

Poștașul	317
Kilometrul 51.....	322
Pământ de post cu coroniță.....	328
Despre iubire și chiar diverse.....	332
Natură vie cu baracă și morminte.....	337
Ecluza, ca un paznic credincios	342
Ultima mireasă	345

VISUL CELOR TREI MERE

Trei mere din vis	355
-------------------------	-----

ÎNCOTRO?

Prin gara aceea.....	361
Ion Andreiță - scurt popas.....	363

17 ANI ȘI-O VIAȚĂ

Avea 17 ani și-o viață – așa se lăuda – când se hotărâse să facă cunoștință cu șantierul. 17 ani, dar destule cicatrice pe care le lua cu sine – unele pe trup, altele pe suflet.

Pe trup, purta una de pe când era mic-micuț. Să fi avut șase-șapte ani; toamna urma să meargă în clasa I. Mama îi cususe pantaloni scurți, albaștri, din doc. Primise, dotă, la nuntă, mașină Singer și i se dusese vestea de croitoreasă pricepută. Îi cusu și-o cămașă din borangic, fir auriu de mătase, tras tot de ea din gogoșile viermilor pe care-i crescuse cu frunză de dud. Tatăl îi cumpăraseră o pereche de *sandale romane*, pe măsura lui, procurate greu, pe sub mână, abia apărute în Slatina, vândute pe puncte. De-asta, bunica, mamare, cum îi spunea el, și cum spune tot satul, îl obligă să-și frece seara, cu cărămida, tălpile picioarelor, tăbăcite de țărâna drumului și zgâriate de pietrele și mărăcinii dealurilor din jurul satului.

Casa lor era situată la șosea, cu fața spre sud, să aibă lumină, așa cum îi stă bine unei așezări de gospodar. Două case mai sus de-a lor era conacul boierului Constantin Popescu; îi despărțea doar oleabul lui Costică al Tirii, mai mult cioban decât țăran. Agonisise vreo douăzeci de oi și se făcuse negustor de oraș. În fiecare duminică, la ceasul când încă nu se rupsesse țâțâna nopții, înhăma măgarul la droaga cu două roți, punea găleata cu brânză alături și pornea peste câmp, la târg. Ajungea cam odată cu Mălău, plecat și el pe același traseu, dar pornit de cu seară, pe jos, deoarece avea darul ca în tot acest timp să doarmă,

mergând. Când nu era de serviciu – și, în afară de duminica, mai tot timpul lâncheza – măgarul nu uita să dea, totdeauna, ora exactă; răgetele lui o scoteau din sărite pe doamna Elvira, soția boierului. Îl chemase pe cioban la curte și-i propusese să-i plătească prețul a doi măgari, numai să scape de ăsta. Dar și-al Tirii, al dracului, pretinsese marea cu sarea: „Cocoană, cumpără-mi un cal și-ți dau măgarul de pomană”. Și cocoana îl dăduse afară din ogradă, ocărându-l.

Cocoana și boierul aveau o fată, măritată bine, la București – Păpușa. Doamna Păpușa avea și ea o fetiță – Rodica. Rodica avea vreo cinci-șase anișori – și venise în vara aceea în satul bunnicilor, adusă de părinți cu mașina și lăsată un timp aici, să vadă și fetița cum e viața la țară. Acum începe povestea cicatricei pe care o purta tânărul pe trup. Ca să nu se plictisească nepoata, doamna Elvira se gândise să-i aducă pe cineva de vârsta ei, cu care să se joace: bine-ar fi fost să fie tot o fetiță, dar putea fi și-un băiețel. Așa căzuse norocul pe el: băiat drăguț, inteligent, curățel, cam zburdalnic, dar așa sunt copiii, mai ales la țară. Familie bună: domnul Antonită învățea ceva pe la primărie, iar pe madam Antonită o invitase de câteva ori la o cafea cu șerbet și apă rece, vorbisera de una, de alta, se înțelegeau bine; chiar i se adresa cu „coană Florico”.

Emil – ai lui îi ziceau Milică; la fel și camarazii de zbenguială – se ducea aproape zilnic la casa boierească. Nu prea-i convenea lui socoteala, se izolase de prieteni, care-l priveau chiorâș când îl întâlneau, dar simțea și că-l atrăgea ceva către fata asta, cam proastă și mofturoasă, care venea cu tot felul de idei anapoda. Ca și astăzi. După ce-l învățase cum se aruncă mingea de la unul la altul, numai cu vârful degetelor, fără s-o scape jos, ea lămurindu-l că asta se numește volei, obosind, Rodica îi propuse să se joace de-a motanul încălțat. Băiatul pufni în răs. „De ce râzi, Emil – se miră ea – n-ai citit Motanul Încălțat, povestea? Vrei

să te învăț?”. Nu – el îl citise doar pe Făt-Frumos în luptă cu zmeul. Înghiți în sec și zise tăios: Azi o să te învăț eu pe tine jocul de-a mama și de-a tata. Fetița se miră de propunere, dar cedă, iar băiatul începu să-i explice: cum bărbatul, tata adică, se trezește dis-de-dimineată, se pregătește să plece la muncă, pune uneltele în căruță, înjură o greblă ce-i iese-n cale – și înjugă boii. Între timp, se strecoară din casă și femeia, adică nevasta, adică mama, cu traista cu demâncare. Dar bărbatului i se pare că nu s-a mișcat repede, nu s-a sculat la timp – și începe să... Și eu ziceam că tu nu ești prea vrednică, și te trezeam eu. „Dar eu nu mă scol devreme, chiar dacă mă trezești tu. Cât se chinuie bunicuța cu mine... Și mămițica, la București...”. Ei, lasă, nu trebuie să te scoli, așa e jocul. Și eu strigam: Scoal', fă, nevastă, nu vezi că-njugai boii, și tu nu-mi făcuși legătura cu mâncare? „Vai, cum se poate vorbi așa?” – roși fetița. Lasă, e numai în joc. Și tu ziceai: Aoleo, bărbate, că mereu te scoli cu noaptea-n cap, parcă te-a fătat a bătrână-n brazdă. Nici nu se crăpă bine de ziuă, și tu cu urechile-n căciulă.

Se iscă o ceartă aprinsă, potolită doar de bunica, doamna Elvira, care-i chemă sus, la farfurioara cu dulceață și paharul cu apă rece. Urcară gâhâind treptele, pe terasa conacului. Îmbujorați la față, mâncau în tăcere, privind-se pe furie. La despărțire, Rodica îl privi drept în ochi și-i dădu brânci, strigând „Nebunule!” – și fugi înăuntru. N-a simțit durerea, nici capul săltând ca un dovleac pe treptele scării înalte ale conacului. „Emil! Emil!” – strigase bătrâna boieroaică, dar Milică era dincolo de poartă, cu fața plină de sânge.

Nasul nu mai putu fi vindecat; rămase cârmit definitiv. Acum, mare fiind, explica, nu fără oarecare mândrie, celor ce-l priveau stăruitor: „Deviație de sept, am făcut ceva box în tinerețe”.

Aceasta este prima cicatrice cu care Emil lua cu asalt muntele. O cicatrice la vedere – poate să pună oricine degetul pe ea – și un gând ascuns într-o cută a inimii, despre o fetiță de cinci-șase ani, încercând uneori să-și imagineze cum va fi arătând, astăzi, fetița aceea.

Celelalte două cicatrice sunt mai profunde, mai apăsătoare; s-au imprimat pe suflet – și nu pot fi scoase cu bisturiul.

...Purta cu mândrie șapca pe care scria LRG (Liceul Radu Greceanu) și pe mânecă un număr pe care nu știa cum să-l ascundă seara, când depășea ora de învoire, iar el hoinărea încă prin oraș, sorbind cu ochii strada cu tentațiile ei. Era în clasa a VIII-a, prima clasă de liceu (așa arăta învățământul liceal pe atunci, model sovietic, școală medie de trei ani: VIII-IX-X). În clasa a VIII-a descoperise plăcerea cititului – și primise învoire, la intervenția profesorului de română, să întârzie câteva ceasuri, după masa de seară, în sala de meditație a internatului; ceea ce-l scotea din sărite pe pedagogul Găină, care trebuia să aibă grijă și să-l trimită la dormitor. În liceu, erau doi profesori de limba și literatura română, amândoi renumiți, în felul lor: Nea Georgică (așa îl alintau elevii, cu dragoste) și Denebeul (poreclă din inițialele numelui, DNB, enervându-l la culme pe dascăl). Nea Georgică insista îndeosebi pe latura literară; știa desigur și gramatică, destulă, dar la literatură strălucea: când le vorbea sau citea un text, cu o voce de preot oficiind la templu, elevii nu puteau nota nimic: rămâneau cu ochii la el, vrăjiți și transportați pe culmile spre care îi chema dascălul. Denebeul, furios că nu-l poate concura, se hotărâse să se intituleze – și să fie acceptat, tacit – specialist în limbă, în gramatică. Nea Georgică, pe care Emil îl adora, îi recomanda ce să citească, verificându-l din când în când la ore, și după. Nu se supăra, când învățăcelul ridica două degete și-l ruga să-i spună ce înseamnă niște cuvinte pe care nu le înțelegea, din cărțile citite. Profesorul nu se supăra,

dimpotrivă: oprea lecția și-n câteva minute explica tuturor taina acelor cuvinte, când și cum se folosesc, îndemnându-i pe toți la lectură. Tot Nea Georgică îi descoperise și-i cultivase înclinația spre poezie. Îi corectase, cu delicatețe, cele câteva încercări poetice – și-i spusese, la sfârșitul anului, invitându-l acasă pentru a-i recomanda ce să citească-n vacanță: „Ai putea să devii un poet bun, ai o sensibilitate anume și un simț sănătos al cuvântului. Dar dacă nu vei fi poet, ai putea ajunge un bun ziarist”. Apoi, după o clipă mai lungă de meditație: „Eu am fost... chiar foarte bun... la reviste mari...”, dar am înțeles că vocația mea era aceea de dascăl, și așa am ajuns aici, la acest liceu renumit”.

Toamna, la revenirea din vacanță, nu-l mai întâlnise pe Nea Georgică; fusese forțat să se pensioneze. În locul lui, preda Denebeul – care nu-l prea avea dinainte în ochi buni; se lăudase de mai multe ori Nea Georgică, în cancelarie, cu „descoperirea” lui. La prima întâlnire, în clasa a IX-a, îi aruncasă, peste ochelari, răsfoind catalogul, să se acomodeze cu noii elevi: „Noi ne cunoaștem; ești poetul liceului!”.

Dar ostilitățile nu se opriseră la acest nivel: mici înțepături, care pe elev îl dureau. Din când în când, Denebeul îi arunca, de sus, în zeflema: „Nu prea stăm bine cu gramatica, nu prea...”. Enervarea a atins cota maximă când, după mai multe dăți în care Emil ridica două degete rugând să-i explice puținele cuvinte neînțelese din ceea ce citise, profesorul nu s-a mai putut stăpâni, și-a răcnit: „Ce mă tot sucești atâta? Te-a pus mișelul ăla de Georgică să mă compromiți? Lasă, că am eu grijă de tine!”. Și a avut. Gramatica era împărțită de programa școlară în două: scris și oral – două materii distincte, cu note și medii separate (pe lângă media de la literatură, și ea materie separată). De aici avea să i se tragă cicatricea care i se înfipsese în suflet. La scris, n-avea cum să-l încurce, lua totdeauna nota maximă. La oral însă, unde nu se puteau face verificări, era lăsat totdeauna

corigent. Colac peste pupăză, alt experiment: anul școlar era împărțit în pătrare: I – II – III – IV, fiecare cu socotelile lui, independente și decisive.

În luna februarie a acelei clase a IX-a a fost anunțat că este exmatriculat pe baza unui Ordin 422, conform căruia erau îndepărtați din școală toți elevii corigenți la trei materii. Cum se făcuse (soarta? întâmplarea?) ca el, care în general era considerat un elev bun, să fie corigent exact la trei materii: la desen (nu avea talent, iar profesoara se încapățâna să-l învețe linia curbă), la gimnastică (profesorul nu-i luase în seamă scutirea medicală) și la gramatică oral.

După un ocol de-o săptămână, trebuise, totuși, să se întoarcă acasă, în sat; unde taică-su, înștiințat între timp de conducerea liceului, îl primi tăcut, negru-vânăt la față. Se făcu a nu băga de seamă și încercă să-și găsească o stare, să facă ceva. Și se-apucă să scrie la București; direct lui Gheorghe Gheorghiu-Dej. Se plângea cum a fost dat afară din școală, cum în altă parte nu este primit, nici la Craiova, nici la Pitești, nici la Vâlcea (asta era țara pentru el, pe care o străbătuse, clandestin pe tren, în săptămâna de după exmatriculare) și nu-i mai rămăsese decât să-l roage pe tovarășul Gheorghiu-Dej să-i aprobe transferul în altă țară, unde să poată continua liceul, că el este copil de țărani și vrea să învețe carte.

Se mai gândi și să însemne cumva momentul acesta greu, prin care trecea – și sădi 16 pui de salcâm – anii vârstei lui – de-a lungul gardului ce împrejmuia casa. Era primăvară, plouase, și trăgea nădejde c-or să se prindă.

Aceasta este a doua cicatrice, amprentă neștersă pe suflet, cu care urca spre munte – și-l va însoți și-n alte suișuri și coborâșuri ale vieții – deși, după trei luni, fusese chemat, cu surle

și tobe, la liceu; și-a dat corigențele și-a terminat clasa a IX-a în rând cu toți colegii.

...Avea 17 ani și-o viață, terminase liceul și se hotărâse să se ducă la facultate: la Facultatea de Filologie, urmând îndemnului lui Nea Georgică. Până în august, când se susținea examenul de admitere, se puse cu burta pe carte. Actele pentru înscriere le dăduse unei rude venite pe-acasă: Dodică, inginer, stabilit în București, care lucrase câțiva ani în minele de uraniu din Apuseni, se iradiase și, bolnav, fusese lăsat la vatră, c-o amărâtă de pensie. În preziua examenului, coborî pe peronul Gării de Nord; găsi ușor adresa pe care o avea notată pe un petic de ziar: strada Polizu, numărul 8. Bună ziua, nea Dodică. Veniși, mă? Venii. Aduseși și tu ceva? Adusei. Și scoase din valiza de lemn puil fript, pâinea-n țest și sticla cu țuică. Se așternură pe mâncat: el, mai cu fereală, de, era oaspete; nea Dodică înfuleca lacom, că nu mai gustase de mult așa bunătați, de acasă.

Spre seară, după ce nea Dodică trase un pui de somn: Hai, mă, să-ți arăt facultatea, să știi unde te duci mâine la examen, că eu n-am timp să merg cu tine. Tramvaiul, luat din fața casei, îi duse direct la facultate. Se aprinseseră becurile pe străzi și, în clar-obscurul înserării, totul îi părea halucinant: case, arbori, oameni. Ai priceput, mă? – zise nea Dodică. Acum hai acasă, să terminăm ce-a mai rămas.

A doua zi, dimineată, îl trezi ceasul, pus anume să sune. Dădu cu apă pe ochi și fugi la tramvai. Și nu mai nimeri intrarea la Filologie: izbea ca berbecul cu capul în uși – și de după uși i se răspundea: Geo-Geografie! Istorie! Matematică! Mai erau câteva minute, când ajunse în holul Facultății de Filologie; le pierdu și pe-astea căutând șala: Ne pare rău, tovarășe candidat, dar s-au dat subiectele...

Continuă să ardă gazul vreo săptămână, învăță Bucureștiul după mersul tramvaielor, se obișnuie cu holul facultății. Nu voia

să spună c-a fost un căscat și-un prost fără pereche; ar fi râș și curcile de el. Așa... a căzut și gata; e mai bine să recunoști c-ai pierdut, decât să se afle c-ai fost nătăfleată. Lasă, mă, se mai întâmplă – l-a consolat nea Dodică – poate la anul ai mai mult noroc.

Acasă, mama, ca mamele: Lasă, maică, o mai fi și altceva de făcut pe lumea asta. Bunica: Decât un filozof ofticos, mai bine un măgar sănătos. Pe tata îl simțea cum se consumă în tăcere. Era om de lume, îi plăcea să vorbească, să dea sfaturi. Deși ajunsesse scăpătat, dat afară de la primărie, cu pensia tăiată și trecut la chiaburi. Nu mai ieșea din casă. Fuma și tăcea; pe sală, sprijinit într-un scăunel scund, să nu poată fi văzut de pe șosea. Fuma țigări din frunze de tutun aduse de nepotul Marin din câmp.

Aceasta este cea de-a treia cicatrice, ce i se înfipsea în suflet; împreună cu sora geamănă și cealaltă de pe chip alcătuiau, toate trei, zestrea ce-l însoțea pe munte, în șantierul în care își pusese nădejdea ca-ntr-o zodie bună.

CA UN ASTRU ORBITOR – ȘANTIERUL

Cuvântul *șantier* sosise prima oară în satul lor odată cu Gheorghe al lui Tudor Petcu. Gheorghe făcea politică; era utemist, proaspăt întors din armată. Utemist și sergent. Iar ca utemist, fusese lămurit să meargă pe Șantierul Național al Tineretului de la Bumbești-Livezeni, la construirea unei căi ferate, pentru care se adunaseră tineri din toată țara.

După șase luni de muncă pentru patrie, Gheorghe se întorșese în sat îmbrăcat într-un frumos costum de brigadier, de culoarea cerului: pantaloni și bluză, bonetă; în picioare, teniși. Se plimba mândru – în costumul lui nou și frumos – și aștepta. Era utemist – și aștepta și el o funcție, ceva: la nivel de comună, poate chiar la raion. Avea cele șase clase elementare, cu certificat de absolvire, și un curs de două săptămâni, înainte de-a pleca pe șantier.

Țanțoș, în costumul lui azuriu, numai ce-l auzeai, seara, pe șosea, plimbându-se singur:

*Hei, rup! Hei, rup!
Cad stânci de fier
În lupta dusă
De brigadier!*

Se lungise așteptarea, și nu erau semne că se lungea cu folos. Gheorghe ieșea tot mai rar pe drum, în invidiatul lui costum de brigadier. Duminica, la horă însă, costumul era nelipsit.

O rărise și cu *Hei, rup!* Revenise la „Pe marginea Dunării / Trece badea cu boii”. Avea glas puternic Gheorghe, frumos – și cântecul răsuna, seara, de la un capăt la altul al satului.

Apoi, n-a mai apărut nici în azuriul costum de brigadier; l-o fi pus în ladă, la păstrare, ca pe-o amintire scumpă? sau l-or fi mâncat moliile, nu se știe.

Gheorghe a redevenit țăran, și-a făcut casă în luncă, s-a însurat și s-a înfipt serios în agricultură.

A reînvățat să dea și să răspundă la binețele oamenilor.

...Dar cuvântul șantier a rămas; s-a impus. Apăreau pe ici-colo, pe unde începuse să se înșurubeze industrializarea socialistă: primele fabrici, primele hidrocentrale. Bașca primele, așa-zisele șantiere de locuințe, blocuri. Dar acelea nu erau *șantiere*. Șantier însemna ceva, undeva, departe, izolat, în niște munți, în niște păduri. Aceste șantiere atrăgeau ca un magnet interesul și disperarea oamenilor. Mai ales, disperarea țăranilor. Țăranii sunt primii șantieriști ai țării (pe lângă cele, nu multe, cadre tehnice: un inginer, un maistru...). Sărăcia și disperarea i-au făcut pe țărani să-și ia boii popii-n cap și să plece de-acasă. Chiaburia, cotele împovărătoare (imposibil de îndeplinit) și, uneori, urmărirea politice (țărăniști, liberali, simpatizanți...) i-au adunat în cete rătăcitoare – și din aceste cete s-au format brigăzi statornice, înzestrate cu lopată, târnăcop și roabă; și câte un *molotov* hodorogit.

Mai existau și alți șantieriști; nu mulți, dar suficienți să facă ravagii în coșul cu mere: foști pușcăriași de drept comun, viitori pușcăriași (fugiți din cătarea Miliției), tot soiul de aventurieri, nedespărțiți de cuțit și de sămânța de scandal.

Un astfel de șantier apăruse prin părțile de sus ale Argeșului. Coborau de-acolo oameni, dar mai ales vești, care confirmau cum că n-ar fi rău, se câștigă binișor – și nu se trăiește prea

greu. Cu traiul greu, țăranii erau obișnuți; la câștig nu se prea dedulciseră ei.

Către acel loc se îndrepta el în acea vară-toamnă, lăsându-l pe taică-su să-și rumege tăcerea cu țigări din tutun sălbăticit.

Când a ajuns în munți, șantierul i s-a părut o carte vie, care îl aștepta pe el s-o citească pe îndelete; cu personaje și întâmplări, cu situații neprevăzute – cu misterul ei.

...Trecuse un an și mai bine de când fusese bătut primul țăruș. Locul, umanizat, își alcătua tradițiile. Trei barăci, la oarecare distanță una de alta, construite în niște luminișuri umbrite de ziduri înalte de brazi, adăposteau vreo sută de șantieriști, repartizați în trei puncte de lucru. În lucru: o linie ferată, al cărei rost oamenii nu-l înțelegeau, oricât se străduiau să priceapă. Nici maistrul, nici inginerul (care trecea rar pe aici; lunar sau chiar mai rar) nu se înghesuiau să le explice. Totul plutea într-o taină mai mult absurdă, decât misterioasă. La urma urmei, oamenilor nu le păsa de unde vine și unde duce calea asta ferată, care părea că pornește de nicăieri și se îndreaptă spre nicăieri; fără stații, fără semnalizări – numai șină, traverse și piatră.

Oamenii erau interesați să câștige – și să nu-i caute nimeni de dinți în gură. Și câștigau. Frumos. Și munceau. Pe rupte. Zi-lumină. Defrișând păduri, scoțând buturugi, amenajând terasamente. Întindeau șine, înșurubau traverse, răsturnau între ele roabe de pietroaie mărunțite la concasor. Puseseră și ei o întrebare, acolo, despre rostul acelei lucrări – și trecuseră la ale lor: își vedeau de treabă, de gânduri, de nevoile de-acasă. Calea asta putea să vină de la dracu' și să ducă la frate-su, sarsailă; pentru ei era totuna.

...Ziua sosirii, atât cât mai rămăsese din ea – era spre seară – și-a petrecut-o romantic, printre arborii ce-și clătinau coroanele sub adierea vântului; printre ferigi mai înalte ca el și rugi de

mure pe unde, fusese avertizat, putea să dea nas în nas cu ursul. Oamenii observaseră un necunoscut, un tânăr, care se învârtea fără rost în preajma lor, dar nu-i dădura vreo importanță; îl atenționaseră doar de posibila primejdie a locului și-și văzură, mai departe, de treaba lor.

Drumeagul pe care pornise, un fel de delniță lată de doi metri, se îngusta și se lărgea odată cu valea – altfel, destul de cuprinzătoare, valea. Îndemnă în sus – așa i se păru că arăta direcția – pe această cale, atent la tot ce-l înconjura. Merse puțin – și-i ieși în față o baracă, – a doua, socoti el, având-o în calcul pe cea de unde plecase. Lungă și asta tot de vreo cincizeci de metri și lată de vreo douăzeci; așa i se păru, măsurând cu privirea. Văzu ușa deschisă și intră. Înăuntru, nici o suflare. Două rânduri de paturi de-o parte și de alta, despărțite, pe mijloc, de un spațiu lărguț. Și încă ceva: chiar la intrare, o masă de lemn cioplită din bardă, pe care trona o găleată cu apă.

Ieși repede, cu un sentiment de teamă c-ar putea fi văzut, urmărit. Continuă să meargă – și se ivi a treia baracă. Își învinse teama și intră și-n asta. Același decor sărăcăcios, neospitalier. Lipsa oricărei scânteii de viață naște fiorul morții, al neantului. Se zburli – și făcu pasul în afară.

...Trecuse ceva timp de când continua să înainteze. Și-n vreme ce înainta, locul era împresurat, pas cu pas, de o liniște neobișnuită. Se stinsese și ultimul ecou dinspre șantier, niciun ciripit de pasăre, niciun fâlfâit de aripă, nicio clătinare de frunză. Delnița se îngustase; odată cu ea și valea. Devenise o potecă străjuită de copaci; la început mai rari, apoi tot mai deși, pădure în regulă. Înaintă prudent, simțind cum îl strânge pădurea din părți. Își privi picioarele, care dădeau semne de oboseală – și mai merse așa câțiva pași. Săltă capul – de unde acest reflex nebănuit? de unde acest instinct nelămurit? – exact în clipa în care era să se izbească de o scândură lată, ce-i bara cărarea: „*Drum*

închis!” – „*Înaintarea interzisă!*”. Litere mari, negre ca păcura, crăcănate, scrise de o mână neînvățată cu pensula. Se cutremură, mirosind primejdia. Vru să se întoarcă, să fugă, dar nu izbuti; îl părăsise puterea. Sleit, porni de-a-ndăratelea, cu ochii lipiți de scândura bătută-n cuie, între doi copaci, care i se păru că latră la el: *Înaintarea interzisă! Înaintarea interzisă!*

Tot reflexul acela nebănuit și instinctul acela nelămurit îl salvară, așezându-l în poziția firească de mers.

Auzi zvon de glasuri apropiindu-se de urechea lui. Desluși cuvinte de departe, zări și oameni. Și se îndreptă cu încredere spre ei.